

Ερμηνευτική φιλοσοφική παράδοση και «κατανοούσα κοινωνιολογία». Οι εκλεκτικές συγγένειες

Η παρουσίαση διερευνά τις επιρροές της ερμηνευτικής φιλοσοφικής παράδοσης και της μελέτης της κατανόησης σε μια συγκεκριμένη σχολή σκέψης στον χώρο των κοινωνικών επιστημών με ιδιαίτερη έμφαση στη διαμόρφωση της «κατανοούσας κοινωνιολογίας». Στο πλαίσιο αυτό η παρουσίαση εστιάζει σε πτυχές και ερμηνείες του υποκειμενικού νοήματος και διάνοιξης μιας οδού που εκβάλλει σε κοινωνικές μορφές αλληλόδρασης και σε διυποκειμενικά αναγνωρισμένους κώδικες επικοινωνίας. Πέρα από την κοινή υιοθέτηση του ερμηνευτικού «παραδείγματος» θα γίνει ασταγικά σύντομη αναφορά σε διάφορες εκδοχές ανάγνωσης της «κατανοούσας κοινωνιολογίας». Θα συζητηθούν επίσης οι περιορισμοί των ερμηνευτικών μεθόδων καθώς και η κριτική που ασκείται στην έννοια της υποκειμενικότητας της κατανόησης και στη θεμελιώδη προσβασιμότητα και αναπαράστατικότητα των ένστικτων προσανατολισμών.

Οι προσεγγίσεις αυτές θα μας βοηθήσουν, σε ένα δεύτερο επίπεδο, να αναδόξουμε και να σχολιάσουμε τις εκλεκτικές συγγένειες ανάμεσα σε μια ερμηνευτική και πραξολογική αναθεώρηση της «γλωσσικής ανάλυσης» στη φιλοσοφία που δίνει έμφαση στις «μορφές ζωής» και την ερμηνευτική σχολή της «κατανοούσας κοινωνιολογίας», κυρίως αυτής που συνδέεται με τις προεκτάσεις που επιχείρησε ο Max Weber. Συγκεκριμένα, σχολιάζονται όμοιες προσεγγίσεις ως προς: 1. Την απόρριψη της ιδιωτικής γλώσσας και τη μετάβαση από απομονωμένες ιδιωτικές εκφραστικές δυνατότητες στην κοινή γλώσσα άρθρωσης ενδιαφερόντων, συμβόλων και συναισθημάτων, 2. τη θέση του κόσμου κάτω από κοινά εννοιολογικά και ερμηνευτικά σχήματα, 3. την έμφαση στην ανθρώπινη πράξη, τη συμμετοχή, τη χρήση της γλώσσας και τη διυποκειμενικότητα που συνοδεύουν τους επιτιλούμενους κοινωνικούς μετασχηματισμούς.

Τέλος, θα συζητηθεί ο συστατικός ρόλος της γλώσσας δίνοντας νόημα στη συλλογική ανθρώπινη δραστηριότητα με μια οριοθέτηση που συνίσταται σε αντίστοιχα επίπεδα κοινωνικών κανονικοτήτων από τα οποία αναγνωρίζονται τα περιεχομενικά της στοιχεία. Μια διαπίστωση που δείχνει σαφώς ότι η θεωρία του Λόγου βρίσκεται στο επίκεντρο της «γλωσσικής στροφής» στις κοινωνικές επιστήμες καθώς αποτελεί σημείο εκκίνησης και συζητά τις επιπτώσεις στη μεθοδολογία, την εμπειρική έρευνα και τις πρακτικές του πεδίου στις ερμηνευτικές κοινωνικές μελέτες. Με την απομόκρυνση από την ύπαρξη αναγκαίων οντοτήτων αποδεδειγμένων από τη χρήση τους και από όρους διυποκειμενικού νοήματος καταδεικνύεται η εσωτερική σύνδεση και η δυναμική σχέση που αναπτύσσεται ανάμεσα στην ίδια

την παράσταση ενός εννοιολογικού κανονιστικού προτύπου και των δυνατοτήτων αξιοποίησής τους κατά την ανάληψη ανθρώπινης δράσης. Στην αντίθετη περίπτωση, δηλαδή στην παθητική ενσωμάτωση αντικατανοποιημένων γλωσσικών συστημάτων και στην υποστασιοποίηση των κοινωνικών κανονικοτήτων γίνονται φανερές οι αδυναμίες επίκλησης, επεξεργασίας και ανταπόκρισης των υποκειμένων σε σύνολα αναγνωρίσιμων διυποκειμενικών πρακτικών νοηματοδότησης και απομακρύνονται από την ορθή ανάγνωση και ακολουθία κανόνων.

Λέξεις κλειδιά: Ερμηνευτική, γλωσσική στροφή, κατανοούσα κοινωνιολογία, μορφές ζωής